

F2F har gitt innspill til de politiske partiers programprosesser

Norges politiske partier er i gang med sine forberedelser stortingsvalget 2021 og har satt ned programkomiteer som skal utforme deres programmer fram mot stortingsvalget i 2021.

F2F har gått gjennom familiepolitikken i nåværende program for de partienes som er representert på Stortinget, AP, FrP, Høyre, KrF, MDG, Rødt, Sp, SV og Venstre. Basert på dette, sendte vi i mars innspill til alle partienes programkomiteer. F2Fs hovedmålsetting er å få likeverdig foreldreskap inn i partienes programmer. Vi også stilt oss til rådighet for alle partienes programkomiteer om de ønsker utdyping av våre synspunkter og ytterligere innspill.

Vi ser frem til videre samarbeid og god dialog med partiene på Stortinget i tiden som kommer.

Under følger F2Fs innspill til partiene. Ta gjerne kontakt dersom du skulle være interessert i å vite hva vi har lagt vekt på overfor hvert enkelt parti basert på deres gjeldende program. Vi ber i så fall om at behovet/ønsket begrunnes.

Send gjerne en epost til post@f2f.no.

Foreningen 2 Foreldre foreslår likeverdig foreldreskap som mål i partiprogrammet

Foreningen 2 Foreldre har som hovedmål å trygge barnas rett til familieliv med begge foreldre også når disse bor hver for seg.

Norge bør endre barneloven slik at den skaper likeverdig foreldreskap. Delt bosted som norm i barneloven vil i utgangspunktet gi like foreldrerettigheter og plikter, men samtidig vil det kunne innebære mange forskjellige samværsordninger og ulik fordeling av samvær. Delt bosted som norm vil stimulere til samarbeid mellom foreldre som ikke bor sammen for å finne de beste løsningene for barna.

Det som har slått galt ut i gjeldende barnelov er at avtalefrihet mellom foreldrene i praksis har vært en illusjon for flertallet fordi den ene forelderen har bostedsmyndigheten¹ alene i ca. ¾ av tilfellene der foreldrene ikke bor sammen. Når den andre forelderen ikke har noen innflytelse på viktige beslutninger for barnet blir det meningsløst å snakke om avtalefrihet. En slik situasjon av makt og avmakt mellom foreldrene skaper lett konflikter, noe som ikke er bra for barna.

Europarådet anbefaler delt bosted når det er mulig². Men i Norge i dag er det bare omlag ¼ av foreldre som ikke bor sammen som har like foreldrerettigheter og plikter (delt bosted). Vi mener at den allmenne omsorgskultur i Norge, hvor begge foreldre normalt deler på omsorgsoppgavene i samlivet, tilsier at begge foreldre bør få sine plikter og rettigheter etablert i barneloven gjennom en normativ bestemmelse som gir likt ansvar (foreldrerettigheter og plikter) som utgangspunkt. Dette vil i større grad enn under dagens barnelov sikre at barna beholder begge foreldrene som hverdagsressurser. Det vil også bedre kvinners muligheter til å ta aktivt del i arbeidslivet og fremme likestilling både innen familien og i arbeidslivet.

Det er altfor mange konflikter rundt foreldrenes samlivsbrudd. I dag er hele ¾ av foreldrene som ikke bor sammen delt inn i én forelder som egenrådig kan ta de viktige avgjørelsene i barnas liv, mens den andre i utgangspunktet er maktesløs. Dette prinsippet i gjeldende barnelov skaper for ofte konflikt. Vi mener det har bidratt til et høyt og økende antall foreldretvister i domstolene - ca. 2700 i året. En av årsakene til det er at barneloven ansporer foreldrene til uheldig og konfliktskapende posisjonering for å oppnå særrettigheter overfor felles barn. Særlig kan konfliktene mellom foreldrene bli høye når den ene forelderen egenrådig flytter med barna slik at samvær vanskeliggjøres.

¹ Bostedsmyndighet i barnelovens terminologi betyr retten til å ta større avgjørelser om barnet, som f.eks. hvor i landet barnet skal bo. Når en forelder har bostedsmyndigheten alene tas større avgjørelser om barnet ensidig. Ved delt bosted tar foreldrene større avgjørelser om barnet i fellesskap.

² <https://www.coe.int/en/web/deputy-secretary-general/-/4th-international-conference-on-shared-parenting-2018>

Barnepsykologer er enige om én ting: Konflikt mellom foreldrene ikke er bra for barna. Derfor trenger vi en barnelov som stimulerer bedre til foreldresamarbeid for barnas beste, og det vil lik foreldremyndighet (delt bosted) bidra til i sterkere grad enn hva gjeldende barnelov gjør. Retten til familieliv er tydelig fastslått i Den europeiske menneskerettskonvensjonen artikkel 8 om «rett til respekt for familieliv», men gjeldene barnelov harmonerer på viktige områder for dårlig med denne menneskeretten. Barneloven gir forelderen med hovedsomsorgen (bostedsforelderen) rett til å flytte felles barn hvor den måtte ønske i landet, men en slik egenrådig beslutning er svært ofte tuftet på denne forelderens egne interesser, og nesten aldri vil det være til barnets beste å bli flyttet bort fra en annen omsorgsdyktig forelder. Forskning viser at barn er tjent med å vokse opp med to omsorgsdyktige foreldre, og dette bør også gjelde når de ikke bor sammen. Vi oppfordrer partiet til å programfeste likeverdig foreldreskap og delt bosted som utgangspunkt i barneloven i partiets program til Stortingsvalget 2021. Vi tror det vil være i tråd med den allmenne omsorgskultur i Norge og holdningene til flertallet av velgerne. For eksempel kan dette gjøres slik F2F har foreslått i sitt innspill til Barnelovsutvalget:

Barnelovens § 36. Kvar barnet skal bu fast.

- *Barnet skal bu fast hos begge sine foreldre. Som utgangspunkt skal barn ha lik botid i begge hjem med mindre foreldrene blir enige om annen fordeling.*

(Er foreldra usamde, må den av foreldra som ønsker annan avgjerd be retten avgjere kor barnet skal bu fast. Dersom det ligg føre særlege grunnar, kan retten likevel avgjere at barnet skal bu fast hos ein av dei).